

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1255

av Anette Åkesson (M)

Det offentliga kommunala åtagandet i framtiden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att se över det offentliga kommunala åtagandet inför kommande utmaningar gällande befolkningsutveckling och kompetensförsörjning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sedan flera år är det känt att välfärden står inför stora utmaningar. Det har konstaterats av bl.a. långtidsutredningar, Framtidskommissionen och Sveriges Kommuner och Landsting. Vi lever glädjande nog allt längre. På 2020-talet går 60-talisterna i pension samtidigt som 40-talisterna kommer upp i en ålder som har större behov av vård och omsorg. Det medför att allt fler ska försörjas av en mindre andel personer som då befinner sig i arbetsför ålder. Samtidigt kommer välfärdssektorn enligt Sveriges Kommuner och Landsting att behöva anställa en halv miljon nya medarbetare de närmaste tio åren för att klara sina åtaganden.

Det finns flera sätt att klara dessa utmaningar, t ex genom teknisk utveckling, fler arbetade timmar, ökad effektivitet, ökad invandring, höjda skatter och avgifter. Inget av dessa kommer enskilt att klara av utmaningarna. Ett ytterligare sätt är att se över det offentliga åtagandet. Ska allt det som idag finansieras av skattekollektivet även göra det i framtiden? Frågan är känslig men samtidigt görs redan olika gränsdragningar som vi idag tycker är självklara: t ex hörapparat betalas av landstinget medan vi själva betalar våra glasögon, rollator står kommunen för medan barnvagnen betalas av familjen.

Med utgångspunkt att vi även i framtiden vill ha en kvalitativt bra svensk välfärd som ska klara att tillfredsställa ökande behov samtidigt som vi kommer ha en ansträngd personalförsörjning föreslår jag att en utredning tillsätts för att se över innehållet i det offentliga kommunala åtagandet. Målsättningen ska vara att förbättra kvaliteten i den prioriterade verksamheten, att kommuner ska vara attraktiva arbetsgivare och att säkerställa en långsiktig finansiering av välfärden.

Exempel:

Idag utför hemtjänstpersonalen en varierad verksamhet inom hela spannet från sjukvård till städning. Man hanterar livsmedel, dokumentation och tekniska hjälpmedel. I takt med att allt fler skickas hem tidigt från sjukhus behöver kommunerna ha en större beredskap för mer avancerad sjukvård i hemmet. Samtidigt har inte utbildningen hängt med och personalen saknar ofta rätt verktyg för sina uppgifter.

Vi kan konstatera att många äldre i samhället köper städning och nyttjar RUT-avdrag. Utvecklingen går dessutom mot att allt fler i behov av hjälp har en bättre ekonomi. Ökningen beror enligt Pensionsålderutredningen huvudsakligen på den omsättning av pensionärsgruppen som gör att äldre pensionärer, med relativt sett låga inkomster, successivt ersätts med yngre pensionärer med relativt sett höga inkomster.

Skulle exempelvis städningen köpas privat av de som har resurser men omfattas av den biståndsbedömda hemtjänsten – dock utförd av andra än hemtjänstpersonalen – för dem som har sämre ekonomi, kan hemtjänstpersonalens verksamhet renodlas. Då finns en möjlighet för en mer specialiserad roll med ökad status. Karriärtjänster inom hemtjänst kan bli möjliga. Det underlättar rekryteringen och därmed den långsiktiga personalförsörjningen. Det innebär en förbättrad service och samtidigt långsiktigt säkrad för de som behöver omvårdnad och omsorg.

Anette Åkesson (M)